

El diagnòstic psiquiàtric a debat

La corresponsabilitat entre el metge i el pacient

Dr. Victor Guasch,
 Sant Pere Claver - Fundac

La psiquiatria no és una ciència exacte però confiar en el diagnòstic del professional serveix per identificar i alleugerir el patiment mental. El diagnòstic psiquiàtric apareix com una eina per ajudar-nos a reconèixer aspectes biològics i clínics del problema i a trobar-ne les solucions, però no és més que una aproximació amb l'objectiu de reduir o evitar el dolor.

L'objectiu de fer un diagnòstic en psiquiatria serveix per reconèixer aspectes del patiment de les persones i orientar els tractaments també, podem corre el risc de simplificar massa i no afrontar els problemes personals de qui els pateix.

La psiquiatria és una especialitat mèdica que va néixer al segle XVIII. Un dia psiquiatria serveix per reconèixer aspectes del patiment de les persones i o tractaments. Evidentment, sempre han existit mètodes i experts que s'hi dedicat no serà fins aleshores que es constituirà com a ciència. El rigor científic ha evidència, tot i els intents dels investigadors, que el model mèdic no es pot explicar el patiment mental en tota la seva complexitat.

Ara fa vint anys que la ciència va donar una empenta en la recerca biològica desenvolupament de les neurociències que estudien el funcionament del cervell i genètica de les malalties mentals. S'han fet troballes molt interessants sobre el funcionament de la ment i el cervell, encara que amb molt pocs resultats que expliquen l'especificitat dels trastorns mentals. En el segon cas, la genètica ens ha donat indicis per explicar la predisposició a ser més o menys susceptible a un trastorn mental. Però el cert és que altres factors relacionats amb l'entorn com l'educació, la cultura, la família, els cercles socials, l'alimentació o altres factors biològics...etc. han anat prenent més força que la predisposició genètica.

Des dels anys 50' s'ha intentat classificar i sistematitzar els diagnòstics, i reconèixer l'origen biològic de la malaltia mental, sinó tenint en compte criteris es intentant establir un llenguatge comú i de consens entre els especialistes al capdavant de la psiquiatria. En aquell moment es va produir un boom, farmacològic amb el descobriment i comercialització de la gran majoria de fàrmacs psicofàrmacs que utilitzem actualment.

Fer un diagnòstic en salut mental

Una funció important del diagnòstic consisteix en classificar el patiment, un exercici que per als experts en salut mental resulta, a vegades, arriscat i més complex que si es tracta de qualsevol altre malaltia física amb uns símptomes més clars i un origen definit. Fer un diagnòstic d'una malaltia mental comporta identificar i posar un nom al patiment. Aquest reconeixement pot tenir un valor terapèutic en si mateix per qui el rep i obre la porta a possibles tractaments.

Però en el camp de la psiquiatria, el diagnòstic té "efectes secundaris" que poden estigmatitzar al pacient que els rep. Les persones que suporten un diagnòstic es veuen sotmeses a la imatge social de les malalties mentals, que té dues cares ben definides: les 'discapacitats' (invalideses, baixes, pensions) i la violència (encara que estadísticament el malalt mental no sigui en realitat més perillós que una persona qualsevol) això implica un rebuig social que augmenta el risc d'exclusió social i estigmatització. **Les malalties mentals posen de manifest la humana en una societat que premia als més forts i castiga als més febles.**

Tot i que els experts reconeixen que el coneixement del cervell encara és molt limitat, aquesta incertesa, a vegades paradoxalment, un dogma inqüestionable. **Enumeraré tres raons** que expliquen aquest fet:

"Fer un diagnòstic d'una malaltia mental comporta identificar i posar un nom al patiment"

1. En els darrers anys hem experimentat un important creixement en el diagnòstic

- les malalties mentals, algunes molt directament relacionades amb els intere la indústria farmacèutica que ja comptava amb un remei abans que la mala
2. La crisi ha generat, per a moltes persones, un increment de les preocupacions: augment de la pobresa, atur, estrès, ansietat, excessiva competitivitat, pres molta exigència ens els lloc de treball...etc. En definitiva, un model de societat genera persones que funcionen a un ritme accelerat que no tothom és capaç de suportar. En aquest context, el diagnòstic d'una malaltia mental pot convertir-se en un motiu per veure alleugerida la seva situació personal.
 3. Descobrir que a casa hi ha una persona malalta, que en la teua societat, a l'feina els individus poden caure malalts, pot produir malestar i fer qüestionar la responsabilitat tenim. Això pot ser un motiu de reflexió i de canvi positiu. Per tant, el diagnòstic que només consideri els aspectes biològics de la malaltia no permet que l'entorn del pacient, familiars, amics, companys de feina i també institucions socials i polítiques estalviïn sentir-se culpables i cercar solucions.

Per acabar, és important remarcar que, el patiment mental va més enllà de les classificacions diagnòstiques. És un fet universal que afecta a tothom un dia o altre. És una realitat complexa que requereix un abordatge honest a la persona, que transcendeix qualsevol etiqueta o solució simple. Parlaríem que **els éssers humans són fràgils, patim i quan aquest patiment és prou intens i prolongat podem caure en estats de derrota, desorganització. El diagnòstic psiquiàtric apareix com una eina que ajuda als professionals a reconèixer aspectes clínics del problema i a trobar-ne les solucions, però no és més que una aproximació amb l'objectiu de reduir o evitar el patiment (que inevitablement forma part de la vida).**

Llegeix més articles a **"la càpsula"**

Visita la web de **Sant Pere Claver - Fundació Sanitària**

C. Vila i Vilà, 16 08004 Barcelona | Tel. 93 442 39 03
info@spsalut.org | www.spsalut.org